

خطابه‌های دانش‌آموزی

مجموعه‌ای از سخنرانی‌ها برای دانش‌آموزان

مهدی مطلبی

مریم شریقی

انتشارات جامعة القرآن الكريم

قم - معلم ۱۰، کوچه افخم، بن بست فردوس، پلاک ۱۶۰
تلفن: ۷۷۴۶۸۸۲ دورنویس: ۷۷۳۰۰۰۹

نام کتاب خطابه‌های دانش‌آموزی
مؤلفین مهدی مطلبی - مریم شریفی
چاپ پاسدار اسلام
نوبت چاپ اول - ۱۳۸۷
تیراژ ۳۰۰۰
قطع رقعی
قیمت ۱۲۰۰ تومان
ناشر انتشارات جامعة القرآن الكريم

۹۷۸-۹۶۴-۲۹۵۶-۳۷-۱

شابک:

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است»

فهرست

پیش‌گفتار	۹
مقدمه	۱۲

فصل اول: تعریف و اهمیت خطابه

پیوند خطابه با اسلام	۱۶
خطابه در متن دین	۱۸
نماز جمعه	۱۸
منظور اصلی از اجتماع جمعه	۱۹

فصل دوم: خطابه‌های مهم در اسلام

الف - خطبه غدیر	۲۳
ب - خطابه‌های حضرت علی (ع) در نهج البلاغه	۲۴
ج - خطبه حضرت زهرا (س)	۲۵
د - خطابه‌های امام حسین (ع)	۲۶
ه - خطابه‌های حضرت زینب (س)	۲۷

فصل سوم: خطابه‌های دانش‌آموزی

۳۵	پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
۳۷	غدیر
۴۰	حضرت فاطمه علیها السلام
۴۴	شعارهای روز عاشورا
۴۷	خداحافظی امام حسین علیه السلام از مدینه
۵۰	انگیزه قیام امام حسین علیه السلام
۵۲	حضرت امام رضا علیه السلام
۵۶	حضرت مهدی (عج)
۵۹	مهجوریت قرآن
۶۲	اهمیت نماز
۶۵	ماه مبارک رمضان
۶۷	مقایسه عاشورا و انقلاب اسلامی
۶۹	دهه فجر
۷۱	حضرت مریم علیها السلام
۷۴	موسی و فرعون
۷۸	اهمیت علم در اسلام

بخش چهارم: اشعار مربوط به خطابه‌ها

۸۳	مناجات «در مدح خدا»
۸۶	قیام محمد

۸۹	 مناجات «علی علیه السلام»
۹۱	 شاهد غدیر
۹۳	 بهانه خلقت «فاطمه زهرا علیه السلام»
۹۷	 کاروان کربلا
۱۰۰	 رخصت دیدار «امام رضا علیه السلام»
۱۰۱	 خدا کند که بیایی
۱۰۲	 «حضرت مهدی»
۱۰۳	 لطف حق «حضرت موسی»
۱۰۶	 گنج عرفان «قرآن»
۱۰۸	 اشکی بر صفحه قرآن
۱۱۲	 «نماز»
۱۱۳	 جشن انقلاب
۱۱۵	 «علم و دانش»
۱۱۶	 منابع

پیش‌گفتار

رهبران دینی، سیاسی و اجتماعی و امثال آنها، در مسائل مورد نظر خود، نیازمند به باور و قبول عامه مردم‌اند. زیرا مقصود آنها و تحقق عقایدشان، فقط با قبول عموم مردم تأمین می‌شود.

در اجتماعات عمومی نیز آنچه بیش از همه در دفاع از عقیده، روشن کردن فکر مردم در امور مختلف، تشویق آنان به اکتساب فضائل و کمالات، پرهیز از رذائل و بیدار کردن وجدان مردم مؤثر واقع می‌شود استفاده از عبارات و جملات قابل درک و قبول عموم مردم در ظاهری ادبی و شگفت‌آور است که می‌تواند در قالب آیات و روایات، اشعار و جملات حماسی و تحریض‌کننده باشد.

روشی که مناسب این قبیل بحث‌هاست، خطابه است. خطابه بهترین روش سخن گفتن با عموم مردم است. هر کس بتواند با روش خطابی، به آن معنا که در این فن مورد نظر است، با مردم سخن بگوید، می‌تواند عموم

مردم را به خود جلب کرده و به دست آنان امر خیر یا شری را اجرا کند. کسی که بخواهد هدایت مردم را به سوی خیر و سعادت در دست گیرد، باید با فنون خطابه آشنا باشد.

خطابه امری است مشکل. زیرا علاوه بر اینکه محتاج شناخت دقیق فنون مربوط به خطابه است، به استعدادهای شخصی، که از طریق ممارست و تجربه به دست می‌آید نیز احتیاج دارد.

در حین تدریس در کلاس متوجه شدم یکی از مهمترین عواملی که باعث افت تحصیلی دانش‌آموزان می‌گردد عدم توانمندی آنان در بیان مطالب فراگرفته شده است.

یکی دیگر از مشکلاتی که با آن مواجه بودم تذکرات بیش از حد مدیران، معاونان و مربیان پرورشی به دانش‌آموزان در زمینه رعایت نکات اخلاقی، انضباطی، بهداشتی و... بود که تکرار مکررات باعث می‌شد مطالب بیان شده از طرف مسئولین مدرسه در بین دانش‌آموزان به نحوی لوٹ شده و فاقد تأثیر مناسب باشد. به منظور بیان نکات مذکور از زبان دانش‌آموزان و رفع مشکلات فوق به نظر می‌رسید طرح مسابقه «خطابه‌خوانی» دانش‌آموزی بتواند مقداری از مشکلات دانش‌آموزان را بکاهد.

چون که با کودک سر و کارت فتاد

هم زبان کودکی باید گشاد

از طرفی این مسابقه می‌تواند باعث بروز استعدادهای درونی دانش‌آموزان در زمینه فن خطابه گردد.

مسابقه مذکور نیاز به منبعی برای استفاده دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مسابقه داشت که به منظور تأمین این منبع به فکر تألیف کتاب حاضر افتادم و با همکاری سرکار خانم شریفی موفق به این امر شدم. کتابی که پیش رو دارید حاصل تلاش و همکاری گروهی از علاقمندان به پیشرفت اخلاقی دانش‌آموزان است که تحقق این امر، همکاری معاونان و مربیان پرورشی و معلمان دلسوز آموزشگاه‌ها و نیز هدایت و راهنبری روحانیون گرانقدر و اولیاء محترم را می‌طلبد. چون این کتاب حاصل تلاش انسان است مطمئناً حاوی اشکالاتی نیز می‌باشد که برای رفع این اشکالات منتظر نظرات خوانندگان گرامی جهت تکمیل و ارتقاء مباحث ذکر شده می‌باشیم.

مهدی مطلبی

مقدمه

ساحت قدسی هنر، بویژه در کلامی دلنشین و فاخر از زبان صاحب‌دلان دانش‌آموز تجلی حضور محبوب است در ظرف دل و روح هنرمند در قالب سراسر زیبایی و جمال سخن که در نهاد آدمی به مهر و عنایت ذات باری تعالی سرچشمه‌ای است جوشان برای اهل معرف و بینش. بی تردید تلاش در جهت شکوفایی هوش کلامی و هندسی فضایی دانش‌آموزان در برقراری ارتباط منطقی‌تر با اولیاء و مربیان و راهیابی جامع‌تر آنان به محافل فرهنگی، اجتماعی و نقش‌آفرینی مثبت آنان در این مجالس یکی از راهکارهای مهم در ایجاد و تثبیت شخصیت خردورز و والای دانش‌آموزان در عرصه‌های تربیتی و دینی است.

ظرفتهای هنری و بدیع سخن‌پردازی و خطابه خوانی همواره پیوندی ناگسستنی با آموزه‌های دینی داشته است.

عناصر برشمرده فن خطابه و مهندسی فرهنگی در این زمان با انتشار کتاب حاضر همراه گشت و این امر بسان جاری شدن خون در رگهای کالبد آموزش خطابه است.

با رجاء و امید واثق از درگاه الهی در سال نوآوری و شکوفایی برای همه دست‌اندرکاران این اثر توفیق روزافزون مسألت داریم.

علی‌اصغر جباری

معاون پرورشی و تربیت‌بدنی

سازمان آموزش و پرورش استان گلستان